

**Huoltovarmuuskeskuksen toimitusjohtajan Tomi Louneman puhe Mediapooli 5 vuotta -juhlaseminaarissa, keskiviikkona 22.1.2020, Säätöyhtiö
@TomiLounema**

”Median huoltovarmuudella on väliä”

Arvoisat Mediapoolin 5 vuotisjuhlaseminaariin osallistuvat, kutsuvieraat, Mediapoolin työhön osallistuvat, median ja varautumisen ammattilaiset, naiset ja miehet.

Mediapooli on eräs HVO:n nuorimmista pooleista, jolla on kunniaakkaat Graafisen poolin ja Joukkoviestintäpoolin perinteet. Pooli on lähtenyt aktiivisesti ja ennakkoluulottomasti edistämään media-alan varautumista ja huoltovarmuutta. Aihe on osin herkkäkin, mutta poolityössä on kylmän rauhallisesti ja taitavasti osattu viedä työtä huoltovarmuuden agendalla, jossa politikoinnilla ja fake newsilla ei ole sijaa. Mediapoolilla on tärkeä paikkansa HVO:n kokonaisuudessa. Se tulee korostumaan tulevaisuudessa ja on läpäisevä koko poolikenttään. Kiitän kaikkia Mediapoolin työhön osallistuvia siitä hienosta panoksesta, jonka olette työhön antaneet. Olemme talkoissa yhteisen asian puolesta. On äärimmäisen tärkeää, että alan rautaiset osaajat ovat mukana.

HVK/HVO:ssa on tehty pitkäjänteisesti hyvää työtä ja kehitetty Suomen huoltovarmuustyötä toimintaympäristön kehittyessä. Aiempi tehtäväni työ- ja elinkeinoministeriössä antoi hyvän näkymän huoltovarmuustyöhön. Yksikköni vastasi HVK:n ohjauksesta valtioneuvostotasolla. Siksi nykyiseen tehtävään on ollut hyvä ja helppoa siirtyä. Marraskuusta lukien on ollut ilo tutustua itse operatiiviseen työhön ja kaikkiin sen tekijöihin HVK:ssa, HVO:ssa ja lukuisissa sidosryhmissä. Olen erittäin motivoitunut ja sopivasti innostunut. HVK:n suunta on vakaa ja toimintaa kehitetään ajassa.

Uutena toimitusjohtajana mieleissäni on toki asioita, joihin tulen kiinnittämään huomiota. Yksi sellainen on HVK:n viestinnällinen rooli, voisimmeko olla hieman aktiivisempia ja näkyvämpiä. Mielestäni kansalaisilla ja sidosryhmillä on oikeus tietää meistä ja huoltovarmuustyöstä aikaisempaa enemmän. Ovathan turvallisuusviranomaisetkin, kuten poliisi, puolustusvoimat, tulli ja rajavartiolaitos tänä päivänä varsin viestinnällisiä ja mukana vahvasti mm. somessa.

Hyvät kuulijat,

valtioneuvosto linjaa huoltovarmuuden tavoitteita noin viiden vuoden välein. Tämä, ns. huoltovarmuuden tavoitepäätös on Huoltovarmuuskeskuksen ja -organisaation, strategia-asiakirja. Parhailaan toimeenpantava tavoitepäätös on joulukuulta 2018. Siinä linjataan, että huoltovarmuustoiminnan painopistettä suunnataan lisääntyvästi kriittisen infrastruktuurin toimintakyvyn varmistamiseen perinteisen materiaalsen varautumisen lisäksi. Kriittisen infrastruktuurin varautumista kehitetään sen keskeisiin osa-alueisiin keskittyvillä ohjelmilla. Kuluvan vuoden aikana laitetaan liikkeelle energiahuoltoa, digitaalista turvallisuutta, logistiikkaa ja alueellista varautumista kehittäviä ohjelmat.

Media-ala on otettu vahvasti huomioon nykyisessä tavoitepäätöksessä. Mediaa koskevassa jaksossa todetaan, että ”Yhteiskunnan turvallisuutta ja vastuullista sananvapautta tukevan, vapaan ja moniäänisen median toimintaedellytyksien turvaaminen kaikissa olosuhteissa on yhteiskunnan turvaamisen painopisteitä. Joukkoviestinnän ja sen infrastruktuurien turvaaminen on välttämätöntä.”

Hyvät juhlaseminaarin osanottajat,

lehdistönvapaus ja journalistinen media instituutiona ovat ensimmäisiä kohteita, kun vihamieliset toimijat yrittävät horjuttaa demokratiaa ja sananvapautta. Journalistisella medialla on avainrooli kokonaisturvallisuuden ja demokraattisten prosessien tukemisessa. Se tuottaa luotettavaa informaatiota ja tarjoaa foorumin avoimelle julkiselle keskustelulle. Lisäksi se edistää kansalaisten yleistä tietoisuutta keskeisistä yhteiskunnallisista asioista ja päätöksenteosta. Kansalaisten pääsy luotettavaan tietoon täytyy turvata kaikissa turvallisuustilanteissa.

Media-alan huoltovarmuustyössä on luontevaa keskittyä mediatoimialan infrastruktuurin kannalta keskeisiin osa-alueisiin. Näitä ovat esim. energiansaannin varmistaminen, kyberturvallisuushkiin varautuminen ja niistä toipuminen, digitaalisen yhteiskunnan tietojärjestelmien sekä viestintäpalveluiden ja verkkojen varmistaminen sekä toimivat logistiset palvelut ja verkosto. Erityisesti vahvistetaan media-alan huoltovarmuustoimenpiteiden kohdentamista ja mitoittamista tukevaa analyysi- ja tutkimustoimintaa. Lisäksi varmistetaan verkostojen toimintakyky.

Varautumisen ja suunnitelmien toimivuutta eri tilanteissa on tarpeen testata ja arvioida harjoituksin, tutkimuksin ja selvityksin sekä hyödyntämällä oppeja häiriötilanteista. Rajat ylittävät mediaan kohdistuvat kyberuhat sekä hybridi- ja informaatiovaikuttaminen voivat häiritä huoltovarmuuden tavoitteiden toteuttamista. Huoltovarmuuden ensisijaisena tavoitteena on varmistaa media-alalle välttämättömien digitaalisten verkkojen ja palveluiden toimivuus ja niiden häiriösietoisuus ja palautumiskyky. Lisäksi varmistetaan tiedon hyödynnettävyys ja saatavuus siten, että niihin voidaan luottaa myös vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Informaatiovaikuttamista vastaan suojautumisessa JSN:n eettisiä periaatteita noudattava media on avainasemassa. Tätä työtä on tehty tunnollisesti. Toisaalta tässä ajassa sosiaalinen media on tärkeä osa media-ympäristöä. Journalististen prosessien ulkopuolisten sisältöjen vaikutuksia turvallisuuteen ja huoltovarmuuteen on kyettävä seuraamaan. Somevaikuttajilla on rooli uusina tiedon portinvartijoina. Miten saada heidät sitoutettua vastuullisuuteen.

Lopuksi

haluan kiittää tämän tilaisuuden järjestäjiä mahdollisuudesta yhdessä juhlistaa Mediapoolin viisivuotista taivalta sekä perinteitä. Toivotan hyvää tulevaisuutta Mediapoolille ja koko media-alalle. Teitä tarvitaan. Jokainen suomalainen ja meitä ympäröivä maailma tarvitsee kaikissa tilanteissa luotettavaa tietoa, ohjeita ja analyysiä siitä, mitä ympärillämme tapahtuu. Tämä korostuu yhteiskunnan häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Kiitos.